CUM ACȚIONEAZĂ ATACUL ÎN SISTEMUL ROMÂNESC DE JOC?

de VIRGIL ECONOMU

Descrierea sarcinilor în atac (după cele de apărare, făcută anterior), pentru sistemul românesc ce-l preconizăm, nu poate fi realizată fără un preambul lămuritor: la ambele compartimente, ca și la linia de mijlocași, deci pentru întregul joc al echipei, o primă trăsătură a acestui sistem o constituie tocmai lipsa de rigiditate, ceea ce, implicit, duce la dezinvoltura acțiunilor și la afirmarea integrală a fanteziei creatoare, ambele chemate să pună în valoare adevărata personalitate a jucătorilor la a căror formare năzuim cu toții.

Plecînd de la acest suprem comandament, așezarea nu poate și nu trebuie considerată ca un tipar inflexibil și imuabil.

Opiniile pe care le-am exprimat pentru acționarea în defensivă, ca și cele ce le vom înfățișa, acum, pentru inițierea, dezvoltarea și finalizarea atacurilor, sînt recomandări destinate a contura numai jocul de bază al unei echipe, urmînd să fie găsite, apoi, orbitele pe care să evolueze toți componenții ei, în cadrul postului și al compartimentului respectiv.

În lumina acestor considerente, vom formula numai unele principii directoare pentru desfășurarea acțiunilor ofensive, principii care tind să pună de acord caracteristicile jocului modern cu însușirile dominante ale jucătorilor noștri, pentru a doua fază fundamentală: aceea de atac.

ÎN ATAC — FARA MINGE

1. Îndată ce un coechipier, inclusiv portarul propriu, a intrat în posesia mingii, întreaga formație se pune în mișcare spre terenul și poarta adversă;

2. În jurul celui ce are mingea se vor grupa chiar din primul moment, cel puțin 2—3 coechipieri, spre a-i facilita acestuia posibilitatea de avansare în terenul advers, prin cît mai multe combinații: în dreapta, în stînga, sau în spate, printr-o eventuală „pasă înapoi". Se creează, astfel „nucleul ofensiv" sau „triunghiul magic";

3. În același timp, înaintează și jucătorii de pe cealaltă parte a terenului, spre a se da posibilitatea unei reversibilități a atacului, printr-o „transversală", menită să schimbe, subit, direcția acțiunilor;

4. Prin concentrarea unui număr mare de coechipieri în zona de atac, echipa realizează „placa turnantă", prin care se asigură superioritatea numerică asupra apărării adverse, chiar dacă aceasta ar fi supraaglomerată;

5. Fiecare dintre atacanți, dar și mijlocașii și chiar fundașii laterali, care, în sistemul românesc concretizează jocul „cu patru aripi" — trebuie să păstreze o anumită distanță de celălalt coechipier, în așa fel ca atacul, desfășurat în evantai, să ocupe întreaga lățime a terenului, cu recomandarea specială ca liniile de margine să nu fie, nicidecum, părăsite de către aripi sau de înlocuitorii lor;

6. Stăpînind cu fermitate mijlocul terenului și evoluînd ca un singur bloc funcțional, echipa aflată în atac va păstra și anumite intervale între compartimente (oricîte interferențe s-au efectuat de la linia de fund pînă la înaintași);

7. Întreaga formație este chemată să asigure o rapidă și derutantă circulație a mingii, în sensurile cele mai contradictorii și mai neprevăzute, spre a scoate din dispozitiv apărarea adversă.

ÎN ATAC — CU MINGEA

Prin permanenta mișcare a jucătorilor, prin abandonarea driblingului prelungit, prin pase directe (deviere, monotoque și bitoque) prin demarcări oportune în zone libere, ca și printr-un inteligent „schimb de locuri", jucătorii aflați în posesia mingii vor face o țesătură de pase (scurte, „un-doi"-uri și „un-doi-trei"-uri la mijlocul terenului, pentru „plimbarea" adversarului, apoi pase lungi, spre aripi).

Ei realizează, astfel, accelerarea ritmului de joc pe măsura apropierii de poarta adversă, ritm care trebuie să devină de-a dreptul exploziv în faza de finalizare, cînd aripile pot face fie o incursiune directă spre poartă, fie o centrare sau o pasă decisivă „printre" unuia din realizatorii echipei adevărat puncheur, venit să concretizeze întreaga acțiune.

Transpunerea în practică a acestor indicații tactice reclamă, în primul rînd, o tehnică individuală dusă la perfecțiune, așezată pe suportul unei condiții fizice „nec plus ultra", dar și al unei voințe de luptă, care să meargă pînă la dăruirea totală.

DEMARCAREA

Demarcarea este suprema lege a jucătorilor aflați în atac. Ea poate fi realizată nu printr-o fugă dezordonată, în tot timpul acțiunilor ofensive, ci prin false schițări de dezlipire de către adversar și de revenire pe locul inițial, prin schimbări brusce de direcție și de viteză, realizate prin alternarea mersului lent cu un sprint irezistibil, sau prin întoarceri subite dintr-o primă cursă. Dar, mai presus de toate, este nevoie ca demarcarea să fie efectuată, simultan și organizat, de cît mai mulți atacanți, spre a nu lăsa nici o posibilitate de manevrare apărătorilor adverși. Demarcărilor li se vor adăuga „schimburile de locuri", pe cît de intempestive, tot pe atît de bine gîndite. Dar, „schimbul de locuri" nu trebuie să lase la discreția adversarului nici o zonă liberă, ca nu cumva o eventuală pasă să nu găsească acolo nici un coechipier.

Prin infiltrarea unui mijlocaș sau chiar a unui fundaș lateral în ofensivă, se realizează încă un postulat al jocului modern, adoptat și de sistemul românesc: „atacantul mascat", ca element complet imprevizibil pentru apărarea adversă.

Un procedeu similar poate adopta și coordonatorul atacului, care se transformă, instantaneu, în realizator, șutînd pe poartă tocmai atunci cînd apărătorii și portarul se așteaptă ca el să paseze.

Pentru desfacerea „betonului armat" al unei apărări, se recomandă ca jocul atacanților să nu fie „înghesuit" în zona centrală, unde fundașii adverși sînt, în mod obișnuit, mai aglomerați. Acțiunea pe aripi — cît mai impetuoasă — spre a fi și eficientă, nu trebuie să se termine, nici prin acele șablonarde centrări pe sus, generatoare numai de rare și întîmplătoare situații de gol. Se poate ajunge la o finalizare mai sigură, fie prin crearea „uliței cehe" (în care realizatorul se strecoară printr-un culoar rămas liber), fie printr-o „pasă înapoi", adresată unui coechipier apărut pe neașteptate în afara suprafeței de pedeapsă.

În toate aceste faze, petrecute numai în fracțiuni de secundă, atacanții (îi includem în această denumire și pe mijlocași și chiar pe fundașii participanți la fazele ofensive) au nevoie, pe de o parte, de o mare luciditate, și pe de alta, de o dîrzenie de luptă, spre a nu scăpa nici una din ocaziile ce li se oferă. (Așa cum procedează Dumitrache, care nu se dă înlături de la nici un pericol virtual, spre a specula momentele cele mai incredibile de șut).

ATACANȚII ÎN APĂRARE

Sistemul românesc estopînd pînă la desființare bariera dintre atacanți și apărători, conferă înaintașilor un rol important și în defensivă.

Apărarea agresivă sau presingul (*denumire împrumutată din baschet*) *poate fi definită urept* „acțiunea pe care fiecare atacant este obligat s-o exercite asupra apărătorilor adverși, îndată ce echipa lui a trecut în defensivă". *Supraveghere, deci, activă, echivalentă cu o permanentă siciire a apărătorului din fața sa, spre a nu-l lăsa să primească mingea și, cu atît mai mult, s-o joace în voie, presingul reclamă și cunoașterea perfectă a tuturor procedeelor de marcare și de „atac la om" pentru deposedarea adversarului.*

Presingul impune, în primul rînd, ca ori de cîte ori un atacant a pierdut mingea, ei să înceapă de îndată lupta pentru recuperare.

O recomandare prețioasă este și aceea ca, atunci cînd echipa proprie este supusă unei presiuni mai îndelungate, cîte un atacant — în ordine, una din aripi și apoi coordonatorul — să vină în ajutorul apărării, spre a se adăuga mijlocașilor și fundașilor realizînd, astfel, superioritatea numerică a dispozitivului defensiv.

Aceasta se obține printr-un alt atribut esențial al sistemului românesc — elasticitatea jocului — singura capabilă să aducă, în funcție de fază și fără nici o întîrziere, 10 jucători în ofensivă și tot atîția (plus portarul) în apărare.

CONCLUZII

Jocul simplu, direct pe poartă, care stă la baza sistemului românesc, impune ca din 2—3 pase, atacul unei echipe să ajungă în zona de finalizare.

Dintre procedeele tehnice, mai ales șutul nu trebuie să aibă nici un secret, atît în ceea ce privește precizia, cît și tăria lui.

Jucătorul, odată ajuns la circa 25 m. de poartă, este obligat să șuteze, fără a mai căuta o poziție mai bună și fără a face o mișcare în plus (dribling sau fentă) care ar putea fi de-a dreptul fatală finalizării acțiunii.

O atenție cu totul specială va fi acordată de jucători (implicit de antrenori) loviturilor impuse, care, prin rapiditatea executării, ca și prin însușirea desăvîrșită a unor scheme, trebuie transformate într-un factor tactic dintre cele mai decisive.

De felul în care un antrenor reușește să creeze tipul de fotbalist multilateral, gata să se integreze, succesiv, fluxului ofensiv și refluxului în apărare, care, de obicei, alternează pe teren fără prea multă tranziție, depinde și formarea jucătorului — personalitate, fără de care sistemul românesc n-ar putea să aducă sunetul său particular în marea simfonie a fotbalului universal.

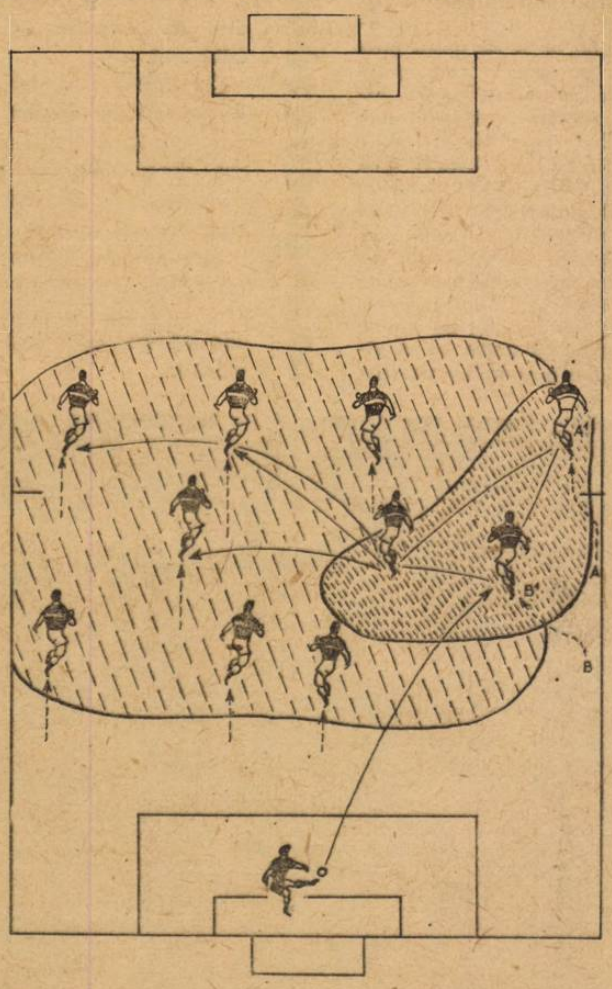

Îndată ce un atacant a intrat în posesia mingii, cel puțin doi coechipieri îl vor susține, formînd „nucleul ofensiv" sau „triunghiul magic" (partea hașurată mai accentuat).

În a doua fază, se vor pune în mișcare, spre poarta adversă, cît mai mulți jucători (atacanți, mijlocași și fundașii laterali) pentru a da posibilitatea celui ce conduce mingea să realizeze combinații mai numeroase și mai neașteptate. Se formează, astfel „placa turnantă" (partea mai puțin hașurată).

TURNEUL U.E.F.A.

REZULTATE IMEDIATE SAU PEPINIERĂ

PENTRU ȘLEFUIREA CERTELOR VALORI?

După cum bine știm, pentru echipa noastră de juniori competiția s-a încheiat mai repede decît ne așteptam. Exact în același punct (faza de grupă) care din 1962 nu mai poate fi depășit de tinerele noastre speranțe. Iată că devine imposibilă pentru ele o performanță care, în perioada 1955—1962, constituia ceva foarte realizabil. Nu putem uita o astfel de perioadă, ea înscriind în palmaresul național al nostre de juniori de două ori cîștigarea seriilor (1955 și 1956), un loc 4 în clasamentul general (1958), finalistă în 1960 (învinsă la limită) și cîștigătoarea turneului în 1962. Au fost, desigur, rezultate îmbucurătoare, dar cel mai mare cîștig al participării la acele ediții l-a constituit faptul că anonimii care le-au realizat au devenit în scurt timp fotbaliști cunoscuți, promovați în eșalonul prim al soccerului nostru. Inutil să înșiruim exemplele. Se cunosc foarte bine.

Un cu totul alt aspect vrem să evidențiem în aceste rînduri. **Pregătim oare o echipă națională de juniori cu scopul de a obține rezultate imediate, mai mult sau mai puțin semnificative, sau ca trebuie să fie o pepinieră în care se șlefuiesc pînă la strălucire viitoarele diamante ale fotbalului nostru?**

Iată două tendințe împărtășite de unii sau alții dintre iubitorii fotbalului, de cei chemați să răspundă de activitatea în acest domeniu. A fost suficientă, de exemplu, înfrîngerea suferită la Zwickau în partida cu U.R.S.S., pentru ca la redacție să și sosească scrisori prin care se afirmă că la echipa de juniori nu se muncește cum trebuie; că n-au fost selecționați cei mai buni jucători; cît trebuie să se mai aștepte oare o nouă calificare în semifinalele sau finala turneului? etc., etc.

Este, desigur, un punct de vedere. Primul. Pentru adepții lui nu contează decît rezultatele. În ceea ce ne privește, nu-l putem împărtăși.

La Riesa, Karl Marx-Stadt, Zwickau, conducătorul delegației noastre, tov. Ion Alexandrescu, secretar general adjunct al F.R.F., sublinia, la conferințele de presă care au avut loc după meciuri, că „...Nu urmărim în mod special rezultatele; că ele nu ne sînt indiferente, dar adevăratul scop urmărit cu actualii componenți ai lotului constă în a-i roda în competiții de anvergură pentru a deveni în curînd apți să urce treptele spre vîrful piramidei, să urmeze actualilor componenți ai loturilor naționale A și tineret..." Cu alte cuvinte, un al doilea punct de vedere, căruia nu-i sînt indiferente rezultatele imediate. Așa se face că, pentru alcătuirea lotului prezent în R.D.G. s-a recurs la nu mai puțin de șapte jucători care activează deja în Divizia A, unii dintre ei chiar consacrați: **Broșovschi, Radu Ionescu, Beldeanu, Caniaro** etc.

Mai există însă un unghi din care trebuie privite lucrurile, și nouă acesta ni se pare cel mai important: **Lotul de juniori trebuie să devină, un laborator în care să se realizeze tineri jucători, capabili după aceea să devină, nu neapărat componenți ai loturilor superioare, ci cadre corespunzătoare, în general vorbind, pentru primul eșalon al fotbalului nostru.** Adică, exact cam invers decît se procedează în prezent. Nu luarea, pentru o întîlnire oarecare, a unor jucători deja consacrați, ci, dimpotrivă, să le redai acestora cadre mai călite, cu un plus de pregătire, care la echipele lor, nu au suficiente posibilități de perfecționare. **Pentru că, în fotbalul nostru actual, se simte lipsa acută a unor jucători de valoare.**

La Leipzig, Zwickau și Dresda am avut posibilitatea să aflăm păreri care concordă cu ideea evidențiată mai sus. HELMUT RIEDEL, președintele federației de fotbal din R.D.G., căuta să reliefeze, într-un scurt interviu pe care l-am solicitat tocmai acest aspect, asupra căruia, de la o vreme, se concentrează atenția federației, a cluburilor din R.D.G. Turneul U.E.F.A., competițiile organizate într-o țară sau alta, trebuie să fie un mijloc (nu singurul, desigur) prin care să se propulseze jucătorii de perspectivă spre echipele din primele categorii. La întrebarea considerați că, la astfel de turneuri, este bine să se apeleze la elemente consacrate?, HARAL SEEGER, antrenorul naționalei R.D.G. răspundea precis: **„Am observat că în acest an multe echipe au venit la turneu cu mulți jucători din primele categorii. Nu e cazul juniorilor noștri. Toți cei care se ocupă de echipa reprezentativă de juniori a R.D.G. privesc altfel lucrurile. Scopul unui lot de juniori este de a selecta necunoscuți și de a-i lansa. Unei astfel de cauze trebuie să slujească turneele U.E.F.A.-ei..."**

Opinii identice au exprimat și o serie de antrenori: **Jose Santamaria** (Spania), **Roy Mc Small** (Scoția), **E. L Liadin** (U.R.S.S.), arbitrii **Helies** (Franța), **Medina** (Spania) etc.

Deci, FĂRĂ CONSACRAȚI! Ar fi evitate în acest fel diverse conflicte cu cluburile (antrenorul lotului nostru, **Gh. Ola**, se plîngea în acest sens) și s-ar face un serios serviciu fotbalului în general. Iată de ce optăm, nu pentru rezultate (scoruri), de moment, ci pentru rezultate în ansamblu, care să ducă la mărirea numărului de fotbaliști buni, apți de a juca în prima divizie. Că în primăvară a fost cîștigat turneul de la Cannes se va uita curînd. Că din actualul lot, sau cele viitoare, vor promova 5, 6, 10 jucători de mare perspectivă — iată ceea ce ni se pare esențial, demn de reținut.

L. DUMITRESCU

Fază din meciul R.D.G. — Cehoslovacia, cîștigat de gazde cu 1—0. Atac al juniorilor cehoslovaci, oprit de portarul echipei R.D.G.

TURNEUL ÎN CIFRE

● **În total, cele 27 de partide ale turneului UEFA 1969 au fost vizionate de circa 250.000 de spectatori. Cifra medie de meci — peste 9000 de spectatori.**

● **Două echipe n-au reușit să obțină nici un punct. Turcia (grupa A) și Malta (grupa B).**

● **Cea mai eficace linie de atac: R.D.G. (18 goluri în cinci meciuri).**

● **Toate cele patru semifinaliste s-au calificat fără să cunoască înfrîngerea în grupe.**

● **Două echipe n-au marcat nici un gol: Malta și Polonia.**

● **Recordul de spectatori la un meci: R.D.G. — Anglia (30.000).**

● **Cele mai multe goluri marcate într-o partidă: Latchford (Anglia), 4, în poarta maltezilor.**

● **Scorul turneului, R.D.G. — Malta: 10—0.**